

Chefsjustitieombudsmannen
Mats Melin

Anmälan mot Hovrätten för Västra Sverige med anledning av att ett beslut inte översatts m.m.

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA, bosatt i Jamaica, klagomål mot Hovrätten för Västra Sverige för att hon erhållit ett beslut skrivet på svenska som hon inte förstod. Beslutet hade inte översatts till engelska, trots att hon begärt att så skulle ske, och hon hade inte ens fått något svar på de skrivelser som hade skickats till hovrätten.

Utredning

Dagboksbladet i Mölndals tingsrätts mål T 1855-98 och hovrättens dagboksblad samt skrivelser från AA och hennes ombud i mål Ö 2757-02 infordrades och granskades. Av handlingarna framkom följande.

I ett beslut den 28 augusti 2002 avvisade hovrätten AA:s ansökan om återställande av försutten tid för överklagande av en dom meddelad av Mölndals tingsrätt. Beslutet skickades till AA:s ombud som var verksam i Jamaica. I två skrivelser därefter framförde AA och hennes ombud önskemål om att hovrättens beslut skulle översättas till engelska för att de skulle kunna förstå det. På skrivelsen som kom in till hovrätten den 28 januari 2003 var antecknat ”Till handlingarna. Ej underrättelse.”, datumet ”2003-01-30” och signaturen ”BB”. På den andra skrivelsen, som kom in till hovrätten den 4 december 2003, hade signaturen ”BB” antecknat ”Vidi, ad acta” och datumet ”031204”.

Anmälan remitterades till Hovrätten för Västra Sverige för upplysningar och yttrande om

1. Vilka överväganden som gjordes beträffande de skrivelser som kom in till hovrätten från AA:s ombud och från henne den 28 januari 2003 respektive den 4 december 2003 och
2. Vilka överväganden som gjordes i frågan om översättning av hovrättens beslut i samband med att detta meddelades och när begäran om översättning framställdes.

Hovrätten gav in ett yttrande i vilket hovrätten anslöt sig till vad hovrättslagmannen BB hade anfört i ett yttrande till presidenten.

Hovrättslagmannen BB

Målet ifråga avsåg återställande av försutten tid med anledning av att postgången från Sverige till Jamaica hade tagit osedvanligt lång tid. Målet handlades för ganska länge sedan varför inte alla detaljer nu står klara för mig. Vid den aktuella tiden uppkom fråga om det fanns någon skyldighet att översätta hovrättens domar och beslut till främmande språk. Någon sådan skyldighet befanns inte föreligga. Däremot vill jag minnas att det stod klart att vi mera fritt skulle försöka förklara innebörden av avgörandet. Jag är av den bestämda uppfattningen att ett sådant besked också skulle skickas till AA:s ombud. Att jag inte närmare undersökte om så faktiskt hade skett, när ytterligare brev från ombudet kom in och lades till handlingarna är beklagligt, eftersom det att döma av akten faktiskt inte tycks ha sänts någon beskrivning av innehållet i hovrättens beslut. Jag påtar mig hela ansvaret för att handläggningen inte nått upp till den standard som självklart bör eftersträvas.

AA kommenterade remissvaret. Hon uppgav därvid bl.a. att hovrättens beslut var den första handling hon erhållit som inte var översatt. Vidare begärde hon att målet i Mölndals tingsrätt skulle prövas på nytt.

Bedömning

JO är ett extraordinärt tillsynsorgan vars granskning främst är inriktad på tillämpningen av gällande förfaranderegler. JO kan inte ändra eller upphäva ett beslut som en domstol har fattat och brukar inte heller pröva de ställningstaganden som domstolen gjort i sakfrågorna. Min granskning i detta ärende avser därför inte hovrättens beslut utan gäller frågan om översättning av beslutet och besvarande av skrivelser från AA.

Som en allmän princip i svensk rätt gäller att svenska språket skall användas i inlagor och andra handlingar som en part ger in till rätten. I 33 kap. 9 § första stycket rättegångsbalken (RB) föreskrivs emellertid att rätten vid behov får låta översätta handlingar som kommer in till eller skickas ut från rätten. Vid avgörande av om behov föreligger eller ej bör dock domstolen ta reda på vilka andra möjligheter parten har att få domen översatt. När det gäller från domstolen utgående handlingar bör man av kostnadsskäl vara försiktig med översättningar. Endast om parten inte på annat sätt, t.ex. genom släktingar eller en invandrarbyrå, kan få en handling översatt, bör domstolen ordna med översättning (prop. 1986/87:89 s. 143 och s. 170). I förarbetena till en ändring av 33 kap. 9 § RB år 2000 angavs att när en domstol skickar handlingar per post till en person i utlandet, och det finns anledning att tro att personen inte talar svenska, finns i regel behov av att låta översätta handlingarna. Detta synsätt angavs överensstämma med bl.a. domstolspraxis (prop. 1999/2000:61 s. 159).

När domstolen i ett mål med en utländsk part trots allt har funnit att handlingar i målet inte skall översättas kan det beroende på omständigheterna vara lämpligt att domstolen underrättar parten om det på ett språk som denne förstår (se NJA 2001 s. 54).

AA var bosatt i Jamaica, där hennes ombud också var verksam. Hon var inte svensktalande. Av utredningen framgår att hon tidigare vid sina kontakter med det svenska rättsväsendet hade kommunicerat på engelska och att även handlingar och beslut som sänts till AA hade översatts till engelska. Hovrätten kunde inte heller utgå från att AA på annat sätt än genom domstolens försorg kunde få beslutet översatt. Enligt min mening borde därför beslutet eller i vart fall – som hovrätten har angett i sitt remissvar – en skrivelse där beslutets innehåll förklarades, ha översatts till engelska och skickats till AA.

Hovrätten borde naturligtvis också ha besvarat den skrivelse som kom in till hovrätten från AA:s ombud den 28 januari 2003 i vilken han uppgav att han inte kunde förstå beslutet och bad hovrätten att skicka en översatt kopia. I vart fall då borde hovrätten ha vidtagit de ovan angivna åtgärderna, dvs. ha översatt beslutet eller författat en skrivelse där beslutets innehåll förklarades och skickat till ombudet. Om så hade skett hade troligen skrivelsen i december 2003 aldrig skickats till hovrätten.

Slutligen konstaterar jag att hovrätten trots uppgifterna i remissvaret enligt AA fortfarande inte tillhandahållit en översatt version av beslutet eller i en skrivelse förklarat dess innehåll.

Med den kritik som ligger i det ovan anförda avslutas ärendet.